

РЕЦЕНЗИЯ

на представените трудове за участие в конкурс за академичната длъжност ДОЦЕНТ по професионално направление 2.1. Филология (Български език – стилистика), обявен от Югозападния университет „Неофит Рилски“ в Държавен вестник, бр. 42 от 12.05.2020 г.

Рецензент: доц. д-р Надежда Михайлова-Сталянова, СУ „Св. Кл. Охридски“

Кандидат: Биляна Божинова Тодорова

I. Кратки биографични данни за кандидата

Биляна Тодорова е завършила специалността българска филология (магистър по българска филология и учител по български език в средното училище), през 1998 година, а през 2002 г. - английска филология (професионална квалификация). През 2002 г. защитава докторска дисертация, а през 2014 г. завършва и английска филология (магистърска програма „Превод и съвременна англоезична литература“).

Биляна Тодорова работи в ЮЗУ „Неофит Рилски“ от 2001 г. (като хоноруван асистент) и от 2006 като редовен асистент. Преди това е работила като учител по български език и литература и по английски език. От 2007 г. е главен асистент в ЮЗУ. Тя води лекции и упражнения по съвременен български език, стилистика, синтаксис, лингвистика на текста, методика на българския език. Освен дидактическата работа, Биляна Тодорова активно участва в администрирането на учебна дейност и академичната ѝ работата се характеризира с участие в редица научно-изследователски проекти.

Бих искала да споделя и личните си впечатления от Б. Тодорова, която познавам над 15 години. Както за преподавателската, така и за научната ѝ работа са характерни прилежността, отдадеността, дълбокото и всестранно познаване на научната проблематика, както и широката ѝ библиографска осведоменост. Б. Тодорова е познато име в езиковедските среди не само в

България, а даже и извън границите на славянския свят. Участията ѝ в научни форуми винаги оставят позитивно впечатление за компетентен и начетен колега.

II. Характеристика на научната и научно-приложната продукция на кандидата

В конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ Б. Тодорова участва с 20 публикации, от които една монография (публикация № 1), едно учебно ръководство (публикация № 2) и статии в специализирани научни издания, 3 от които в списания в Scopus и/или Web of Science. Налице са всички документи с пълно текстово съдържание. Всички представени трудове се приемат за оценка.

Представеният от кандидата комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие със Закона за развитие на академичния състав на Република България и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Той напълно отговаря на наукометричните изисквания на НАЦИД.

Тематичните области, в които са разпределени научните разработки на Б. Тодорова, са следните:

1. Компютърно опосредстваната комуникация (КОК) (публикации № 1, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18).

Изброените публикации са посветени на анализ на лексикалните и прагматични аспекти на виртуалната комуникация – актуално явление, изкушаващо все повече изследователи. Б. Тодорова систематично, прилежно и детайлно се посвещава на лингвистичния анализ на този вид общуване. За разлика от доста изследвания от последните години, в които виждаме стремителен, но повърхностен анализ, в текстовете на Б. Тодорова откривам системност, последователност, многоаспектност на проблематиката. Особено приносна в това отношение е монографията „Лингвистични особености на компютърно опосредстваната комуникация“, която представлява първото цялостно описание на езиковите особености на неформалната компютърно опосредствана комуникация в българската езиковедска литература. Тук Б. Тодорова си

поставя и успешно изпълнява амбициозна задача – да разгледа и да открие най-важните отличителни характеристики на всички езикови нива, като прилага интердисциплинарен подход, използвайки социолингвистичен, прагматичен и дискурсен анализ, за да може изследването ѝ да не се основава само на един аспект на анализирания обект. Лингвистичните характеристики на КОК и нейната функция в глобалния свят са представени с богат илюстративен материал. Монографията на Б. Тодорова представлява първи по рода си обзорен преглед на всички езикови равнища на КОК в рамките на една онлайн платформа (форума към сайта [bg-tamma](http://bg-tamma.com)). В нея е изследван колосален по обем материал, като авторката прави своеобразен „разрез“ на езика на интернет платформата. Представени са езиковите характеристики на КОК от гледна точка на графика, фонетика, морфология, словообразуване, синтаксис и лексикология, като е обърнато внимание и на паралингвистичните средства на форумното общуване и графологичните особености. Анализът е прецизен, имам едно несъществено и дребно несъгласие относно ритмизацията на заглавия на теми от форума, което Б. Тодорова обяснява със „стратегия за симплификация на говора на майките, на стремеж да се нагодят към своите деца“. Това не ми се струва достатъчно обосновано, според мен това е и езикова игра, и опоектизиране на определена тема, защото явлението се среща далеч не само в теми, свързани с отглеждането на деца. Теоретични приноси тук откривам в аспектите на съпоставката на КОК с писмената и устната реч и жанровата диференциация на КОК. Особено ценно е, че освен регистриране на тенденции и явления, Б. Тодорова търси техни обяснения и се наема с изследователски прогнози, което прави труда любопитен за широк кръг читатели, далеч надхвърлящ хората, занимаващи се професионално с лингвистика. Редица изводи тук са особено приносни, а именно тези, които откриваме на границата на лингвистичните и социолингвистичните анализи – те засягат влиянието на степента на грамотност и езикова компетентност върху структурата на изреченията, като важно е заключението, че съществуват съществени разлики между организацията на изреченията в устната реч и в речта, използвана в интернет.

В отделни публикации (посочените по-горе статии) виждаме разглеждане на отделни страни на КОК от гледна точка на семантика, прагматика, граматика, стилистика и словообразуване – а именно: стилово

маркирана лексика, жанровата и стиловата диференциация на текстовете на компютърно опосредстваната комуникация, системни и несистемни характеристики на КОК, активните словообразователни тенденции, употребата на категориите „лице“ и „число“, процесите на интерференция в речта на българите в чужбина, които ползват интернет, за да продължат да общуват на своя първи език, представяне на различните аспекти на *смешното* в интернет комуникацията. Тези изследвания са безспорно доказателство за многоаспектния научен подход и прецизния анализ на съвременните езикови явления от страна на Б. Тодорова. В тях се откроява изключителна библиографска осведоменост на авторката и способността от конкретното да се състави глобална картина на актуални тенденции. Поради това определям публикациите именно от тази тематична група като особено приноси и новаторски.

2. Следващото поле, в което Б. Тодорова насочва научните си търсения, е **прагматика и устна комуникация** (публикации № 6, 7).

Публикациите от тази група имат за обект на анализ словните граници в устната комуникация, проблемите, свързани с междусловната комуникация, употребата на някои думи и фрази с прагматична функция в компютърно опосредстваната комуникация. Те са посветени на актуални явления, като всяко от тях е разгледано в необходимия контекст, а анализът е адекватен и точен.

3. Заслужават внимание и изследванията, посветени на **медийната реч** (публикации № 17, 19, 20).

В тях са анализирани синтактичните особености на медийната реч и употребата на универбати в устната медийна реч. Тук отново личи усетът на Б. Тодорова към най-новите процеси в публичната реч (устна и писмена) и нейният обоснован научен интерес обхваща и най-фините детайли на ексцерпирания материал.

4. Доказателство за успешното съчетание на научната с преподавателската дейност е публикация № 2. в научната област **стилистика**. Това учебно ръководство съдържа под формата на упражнения особеностите на функционалните стилове и тяхната

жанрова диференциация и е ценно помагало в практическата работа със студентите.

III. Критични бележки и препоръки.

Бих могла да заявя, че нямам съществени критични бележки към съдържанието на представените от Б. Тодорова материали. Посочените по-горе несъгласия са по-скоро въпрос на избор на интерпретация на дадени факти, а не са от фундаментален характер.

IV. Заключение

Публикациите на Б. Тодорова, представени в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, се отличават със задълбоченост, прецизност, солидна теоретична подготовка и научна компетентност и съдържат ценни приноси в няколко научни области – стилистика, прагматика, лексикология, социолингвистика.

В публикациите се откриват безспорни теоретични и практико-приложни приноси, което ми дава основание да заключа, че постиженията на кандидата отговарят на изискванията на ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

След като се запознах с представените в конкурса материали и научни трудове и въз основа на направения анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни и научно-приложни приноси, убедено препоръчам на почитаемото Научно жури гл. ас. д-р Биляна Тодорова да бъде избрана за доцент в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. *Филология*

*Дата:*21.08.2020

Рецензент:

PEER REVIEW

**By Ass. Prof. Nadezhda Stalyanova, PhD, Sofia University St. Kliment
Ohridsky**

of the scientific works and contributions of

Bilyana B. Todorova, PhD

a candidate for the academic title “associate professor”

**in the professional division 2.1. Philology, Bulgarian language (Stylistics),
following DLL’s requirements, announced by SWU N. Rilsky in
GG Number 42 from 12.05.2020**

I. Brief biographical data of the applicant

Bilyana Todorova graduated in Bulgarian Philology (Master of Bulgarian Philology and teacher of Bulgarian language in high school) in 1998, and in 2002 - English Philology (professional qualification). In 2002 he defended his doctoral dissertation, and in 2014 he graduated in English philology (master's program "Translation and Contemporary English Literature").

Bilyana Todorova has been working at SWU "Neofit Rilski" since 2001 (as a part-time assistant) and since 2006 as a full-time assistant. Prior to that, she worked as a teacher of Bulgarian language and literature and English. Since 2007 he has been a senior assistant at SWU. She gives lectures and exercises on modern Bulgarian language, stylistics, syntax, linguistics of the text, methodology of the Bulgarian language. In addition to didactic work, Bilyana Todorova actively participates in the administration of educational activities and her academic work is characterized by participation in a number of research projects.

I would like to share my personal impressions of B. Todorova, whom I have known for over 15 years. Both her teaching and scientific work are characterized by diligence, dedication, deep and comprehensive knowledge of scientific issues, as well as her extensive bibliographic awareness. B. Todorova is a well-known

name in linguistic circles not only in Bulgaria, but even outside the borders of the Slavic world. Her participation in scientific forums always leaves a positive impression for a competent and well-read colleague.

II. Characteristics of the scientific and scientific-applied production of the candidate.

B. Todorova participated in the competition for the academic position of “Associate Professor” with 20 publications, of which one monograph (publication № 1), one textbook (publication № 2) and articles in specialized scientific journals, 3 of which in Scopus journals and / or Web of Science. All documents with full text content are available. All submitted works are accepted for evaluation. The set of paper and electronic materials submitted by the candidate is in accordance with the Law for development of the academic staff of the Republic of Bulgaria and the Internal rules for development of the academic staff in SWU "Neofit Rilski". It fully meets the scientometric requirements of National Center for information and documentation.

The thematic areas in which the scientific works of B. Todorova are distributed are the following:

1. **Computer Aided Communication (COC)** (publications № 1, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18).

The listed publications are dedicated to the analysis of the lexical and pragmatic aspects of virtual communication - a current phenomenon that tempts more and more researchers. B. Todorova systematically, diligently and in detail dedicates herself to the linguistic analysis of this type of communication. Unlike many studies in recent years, in which we see a rapid but superficial analysis, in the texts of B. Todorova I find systematic, consistent, multifaceted issues. Particularly contributing in this regard is the monograph "Linguistic features of computer-mediated communication", which is the first comprehensive description of the linguistic features of informal computer-mediated communication in the Bulgarian linguistic literature.

Here B. Todorova sets and successfully performs an ambitious task - to consider and highlight the most important features of all language levels, applying an interdisciplinary approach, using sociolinguistic, pragmatic and discourse analysis, so that her research is not based only on one aspect of the analyzed object. The linguistic characteristics of the COC and its function in the global world are presented with rich illustrative material. B. Todorova's monograph is the first of its kind review of all language levels of the COC within an online platform (the forum to the site bg-mamma). It examines a colossal amount of material, and the author makes a kind of "cut" in the language of the Internet platform. The linguistic characteristics of COC are presented in terms of graphics, phonetics, morphology, word formation, syntax and lexicology, and attention is paid to the paralinguistic means of forum communication and graphological features. The analysis is precise, I have an insignificant and small disagreement about the rhythm of titles of topics from the forum, which B. Todorova explains with "a strategy to simplify the speech of mothers, striving to adapt to their children." This does not seem justified enough to me, in my opinion it is both a language game and poeticization of a certain topic, because the phenomenon occurs far not only in topics related to raising children. I find theoretical contributions here in the aspects of the comparison of COC with the written and oral speech and the genre differentiation of COC. It is especially valuable that in addition to registering trends and phenomena, B. Todorova seeks their explanations and hires research forecasts, which makes the work interesting for a wide range of readers, far exceeding people professionally engaged in linguistics. A number of conclusions are particularly relevant here, namely those found at the border of linguistic and sociolinguistic analyzes - they affect the influence of literacy and language competence on sentence structure, and it is important to conclude that there are significant differences between the organization of sentences in oral speech and in speech used on the Internet.

In separate publications (the above articles) we see consideration of individual aspects of COC in terms of semantics, pragmatics, grammar, stylistics and word formation - namely: stylistically marked vocabulary, genre and stylistic differentiation of the texts of computer-mediated communication, system and non-systemic characteristics of COCs, active word-formation tendencies, the use of the categories "person" and "number", the processes of interference in the speech of

Bulgarians abroad who use the Internet to continue communicating in their first language, presentation of various aspects of the funny thing in internet communication. These researches are indisputable proof of the multifaceted scientific approach and the precise analysis of the modern linguistic phenomena by B. Todorova. They highlight the author's exceptional bibliographic awareness and the ability to compose a global picture of current trends. That is why I define the publications from this thematic group as especially contributing and innovative.

2. The next field in which B. Todorova directs her scientific research is **pragmatics and oral communication** (publications № 6, 7).

The publications of this group have as their object the analysis of the verbal boundaries in the oral communication, the problems related to the interword communication, the use of some words and phrases with a pragmatic function in the computer-mediated communication. They are dedicated to current phenomena, each of which is considered in the necessary context, and the analysis is adequate and accurate.

3. Research on **media speech** also deserves attention (publications № 17, 19, 20).

They analyze the syntactic features of media speech and the use of universes in oral media speech. Here again Todorova's sense of the latest processes in public speech (oral and written) is evident and her well-founded scientific interest covers even the finest details of the excerpted material.

4. Proof of the successful combination of scientific and teaching activity is publication № 2. in the scientific field of **stylistics**. This textbook contains in the form of exercises the peculiarities of functional styles and their genre differentiation and is a valuable aid in the practical work with students.

III. Critical remarks and recommendations.

I could say that I have no significant critical remarks on the content of the materials presented by B. Todorova. The above disagreements are more a matter of choice of interpretation of facts than of a fundamental nature.

IV. Conclusion

B. Todorova's publications, presented in the competition for the academic position of "Associate Professor", are characterized by depth, precision, solid theoretical training and scientific competence and contain valuable contributions in several scientific fields - stylistics, pragmatics, lexicology, sociolinguistics.

The publications contain indisputable theoretical and practical contributions, which gives me reason to conclude that the achievements of the candidate meet the requirements of the Law for the academic position of "Associate Professor".

After getting acquainted with the materials and scientific works presented in the competition and on the basis of the analysis of their significance and the scientific and scientific-applied contributions contained in them, I strongly recommend to the esteemed Scientific Jury Assistant Professor Dr. Bilyana Todorova, PhD to be elected associate professor in the field of higher education 2. Humanities, professional field 2.1. Philology.

Date: 21.08.2020

Reviewer: